

Till kommunfullmäktige i Linköping
Organisationsnummer 212000-0449

Revisionsberättelse för social- och omsorgsnämnden år 2021

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i social- och omsorgsnämnden för verksamhetsåret 2021.

Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi noterar att nämnden fortsatt har handläggningstider som överskrider lagstadgad tid inom vissa områden, men att dessa under året visar en positiv utveckling.

Vi noterar att social- och omsorgsnämnden redovisar att 4 av 13 mål är uppfyllda och att 9 mål är delvis uppfyllda.

Vi bedömer att social- och omsorgsnämnden följt upp och redovisat resultaten för alla delarna i målkedjan.

Vi bedömer att mål, indikatorer och aktiviteter är upprättade i enlighet med reglemente för Linköpings kommun. Uppföljning av nämndmålen redogörs i delårsrapport inklusive vidtagna åtgärder för att uppnå målet. Nämndens bedömning är i enlighet med givna instruktioner. Vidare bedömer vi att nämnden delvis är korrekt i sin bedömning av måluppfyllelsen. Vi delar inte nämndens bedömning gällande målet "Nya vägar för kompetensförsörjning". Utifrån vår uppföljning av indikatorer och aktiviteter har målet inte uppnåtts.

Vi noterar att det pågår ett fortsatt utvecklingsarbete av den interna kontrollen. Vi ser positivt på detta.

Vi bedömer sammantaget att social- och omsorgsnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att social- och omsorgsnämndens interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för social- och omsorgsnämnden och för enskilda ledamöter i nämnden.

Linköping den 11 mars 2021

Gunnel Öman Genneback

Rutger Starwing

Margareta Ossbahr

Berit Karlsson Lehnér

Dick Svensson

PM1 –
grundläggande
granskning av
Social och
omsorgsnämnden

2021-10-19

Diarienummer: KS9 2021-18
Datum: 2021-10-19
Handläggare: Carolin Gerelius KPMG, Emma Garpenholt KPMG
Organisation: Revisionskontoret

---

1 Bakgrund, syfte och revisionsobjekt

KPMG har, på uppdrag av lekmannarevisorerna, genomfört en grundläggande granskning av Social- och omsorgsnämnden.

Granskningens syfte är att ge revisorerna underlag till att bedöma om nämnderna har en ändamålsenlig verksamhet, driver verksamheten på ett tillfredsställande sätt ur ekonomisk synpunkt samt har en tillräcklig intern kontroll.

Enligt projektplanen ska rapportering ske i tre delar i form av PM för varje nämnd. Detta är första delrapporten. Följande frågeställningar har besvarats:

1. Är nämndens styrning, ledning, uppföljning och kontroll av verksamheten och ekonomi ändamålsenlig?
2. Har nämnden en ändamålsenlig hantering av pandemins konsekvenser?

Granskningen har genomförts via dokumentstudier samt genom intervju med representanter från förvaltningen.

Rapporten är sakgranskad av nämnden

2 Nämndens styrning och kontroll av verksamheten

De iakttagelser som görs nedan avser den löpande verksamheten fram till delårsrapporten avseende 31 augusti. Slutlig rapportering i verksamhetsberättelsen bedöms i februari. Bedömning av den interna kontrollen rapporteras i december.

Har nämnden följt upp och rapporterat verksamhetens resultat och beslut om åtgärder vid avvikelser?

Nämnden har avlämnat två delårsrapporter, en per sista mars och en per sista augusti. I delårsrapporterna sker uppföljning av alla delar enligt internbudgeten.

Social- och omsorgsnämnden har i internbudget för 2021 fastställt 13 nämndmål. Vår bedömning är att nämnden har tolkat mål och uppdrag från kommunfullmäktige och brutit ner dessa till nämndmål för att fungera som styrsignaler till verksamheterna. De 13 nämndmålen har 31 nämndindikatorer och målvärden kopplade till sig vilka är mätbara.

I social- och omsorgsnämndens verksamhetsplan omsätts sedan nämndmålen till aktiviteter.

Social- och omsorgsnämnden beslutade i februari om att revidera verksamhetsplanen. Tidplanen för flera av de olika aktiviteterna i verksamhetsplanen ändrades till 2022. Detta innebär i sin tur att mål inte kommer att uppnås då en del baseras på aktiviteterna.

De 5 nämnds specifika strategiska utvecklingsuppdragen som gavs av kommunfullmäktige i samband med Budget 2021 är tillsammans med de kommungemensamma strategiska målen på olika sätt inarbetade i avtalen, verksamhetsuppdragen samt i ordinarie löpande arbete.

Nämnden följer upp mål, uppdrag och verksamhetsplan i delårsrapporterna.

I rapporterna redovisas nämndens målavstämning. Nämndens bedömning utgår från att genomförda och pågående aktiviteter bidrar till måluppfyllelsen. Av de 13 nämndmålen bedömer nämnden att 6 av målen kommer att uppnås per årets slut och 7 av målen delvis kommer att uppnås.

Vi bedömer att mål, indikatorer och aktiviteter är upprättade i enlighet med reglemente för Linköpings kommun. Uppföljning av nämndmålen redogörs i delårsrapport inklusive vidtagna åtgärder för att uppnå målet. Nämndens bedömning är i enlighet med de instruktioner nämnden erhållit av kommunledningsförvaltningen. Vidare bedömer vi att nämnden delvis är korrekta i sin bedömning av måluppfyllelsen. Vi anser att nämnden kommer att ha svårt att uppnå önskat resultat för vissa av nämndmålen.

Har nämnden en tillräcklig ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering?

Nämnden tar del av information från förvaltningen och dess verksamheter, dels i samband med delårsrapporter, dels vid nämndsammanträden. Av sammanträdesprotokollen framgår att nämnden följer upp det ekonomiska läget under rubriken *Redovisning och analys av statisk kring vissa målområden inom nämndens ansvarsområde*.

Nämnden redovisar i delårsrapport per sista augusti ett underskott på 50,5 mnkr jämfört med budget. Nämndens helårsprognos visar på ett underskott på 36 mnkr.

Det största negativa avvikelserna är per sista augusti inom Individ- och familjeomsorgen (IFO) samt förvaltningskostnader. Inom IFO är de höga kostnaderna främst kopplade till dygnsplacering barn och unga samt dygnsplacering vuxna. De höga förvaltningskostnaderna går att hänföra till den höga personalomsättningen inom förvaltningen.

Social- och omsorgsnämnden fattade i juni 2020 beslut om en åtgärdsplan för att minska det ekonomiska underskottet. Planen som beslutades gav inte tillräckliga effekter vilket är en av orsakerna till att nämnden vid sammanträdet i juni 2021 beslutade om en revidering av åtgärdsplanen¹. Den reviderade åtgärdsplanen beräknas reducera nämndens kostnader med 13 mnkr under 2021 och med 30 mnkr under 2022. Åtgärdsplanen ska enligt beslut återrapporteras månadsvis under 2021 från och med september månad.

---

¹ Åtgärdsplan social- och omsorgsnämnden revidering 20210623 §120

Vi kan konstatera att nämnden har vidtagit åtgärder för att motverka det prognostiserade underskottet. Vår bedömning är att nämnden aktivt följt upp tidigare åtgärdsplan och reviderat den utifrån aktuella förutsättningar.

Utför nämnden ett systematiskt arbete med sin interna kontroll avseende såväl verksamhet som ekonomi?

Social- och omsorgsnämnden fattade den (datum) beslut om internkontrollplan för verksamhetsår 2021. I internkontrollplanen har 11 kontrollmoment fastställt utifrån riskanalys.

Utförda kontroller enligt internkontrollplanen följs upp i delårsrapport.

2.1 Analys och bedömning styrning och kontroll av verksamheten

Varje enskild nämnd är ansvarig att säkerställa att dess verksamheten bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges viljeriktning vilken bland annat fastställs i de kommunövergripande målen.

Vi bedömer att social- och omsorgsnämnden har en tillräcklig måluppfyllelse. Utifrån nämndens redovisning i delårsrapporten per sista augusti bedömer vi dock att nämnden kommer att ha svårt att uppnå önskat resultat för vissa av nämndmålen.

I reglemente för Linköpings kommun fastställs att nämnden ska bedriva sin verksamhet inom de ekonomiska ramar som kommunfullmäktige har fastställt i sin budget. Vidare fastställs att nämnderna har ett ansvar att hantera avvikelser gentemot budget. Vid behov ska nämnden justera internbudget så att verksamheten kan bedrivas inom fastställd ram. Dock är det möjligt att överskriva medelsramen vid fall då det finns lagstiftning som innebär skyldighet för kommunen göra utbetalningar eller svara för kostnader. Vid sådant fall ska nämnden anmäla detta till kommunstyrelsen.

Det framgår även i reglementet för Linköpings kommun att så kallade månadsrapporter ska upprättas varje månad av förvaltningarna. Månadsrapporterna ska redovisa nämndens internbudget och informera om nämndens verksamhet, ekonomi och personal.

Utifrån vad som fastställs i reglemente bedömer vi att social- och omsorgsnämnden brister i sin ekonomistyrning. Detta grundar vi på det prognostiserade underskottet för helåret. Vi ser dock positivt på att nämnden vidtagit åtgärder för att motverka underskottet och att de aktivt har följt upp och reviderat åtgärdsplanen. Vi bedömer att nämnden trots bristande ekonomiska styrning har en ändamålsenlig ekonomisk uppföljning, dels via arbetet med att utvärdera åtgärdsplanen, dels via att regelbundet följa det ekonomiska resultatet vid nämndsammanträden.

3 Har nämnden en ändamålsenlig hantering av pandemins konsekvenser?

Utifrån från granskning av nämndens sammanträdesprotokoll framgår att nämnden regelbundet tagit del av information från förvaltningen avseende coronapandemins påverkan på verksamheterna.

Pandemin har haft en påverkan på många av de verksamheter som bedrivs inom nämndens ansvarsområde. Det är dock i många fall svårt att i dagsläget bedöma vilka effekter som pandemin kommer att medföra.

Orosanmälningar inom området barn och unga har sedan föregående år fortsatt att öka. Likaså har det skett en ökning i behovet av stöd gällande våldsutsatta kvinnor. Det är dock svårt att bedöma om dessa ökningar är kopplade till pandemin eller andra faktorer i samhället.

För att minska smittspridning har nämnden haft begränsningar inom Daglig verksamhet. Begränsningarna upphörde den 9 augusti 2021 och insatsen har sedan dess verkställts som innan beslut om begränsningar. Förvaltningen återger att de utifrån bästa förmåga försöker sprida information till sina brukare gällande hur de ska förhålla sig till aktuella restriktioner.

Av nämndens protokoll framgår att korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år enligt LSS 9 kap. 7 §, samt korttidsvistelse utanför det egna hemmet enligt LSS 9 under viss tid har begränsats med hänvisning till minskad smittspridning.

I samtal med representanter från förvaltningen lyfts det fram att förvaltningen regelbundet har skickat ut enkäter till verksamheterna för att ”ta tempen” i verksamheterna. De har även haft en samverkansgrupp som arbetat med att följa upp pandemin och dess konsekvenser.

4 Eventuell fortsatt granskning

Personalomsättningen inom förvaltningen beskrivs i delårsrapporten som exceptionellt hög. Den kopplas dels ihop med den omorganisation som genomfördes för några år sedan. Den höga personalomsättningen medför att utvecklingstakten av nämndens verksamheter blir lidande och medför höga kostnader. Det är av stor vikt för nämnden att få kontroll på personalomsättningen och vidta åtgärder för att säkerställa en god kompetensförsörjning. Vi anser därmed att det är viktigt att revisorerna bevakar personalomsättningen och nämndens arbete med kompetensförsörjning, arbetsmiljö och att vara en attraktiv arbetsgivare.

Ett av de prioriterade områdena inom nämnden är arbetet med åtgärdsplanen mot segregation. Det finns en problematik i Linköpings kommun med en bristande integration och således en ökad segregation. Denna segregation leder till ett utanförskap som både är kostsamt för kommunen och skadligt för

individen. Det är intressant för revisorerna att bevaka och följa arbetet med segregationen och hur kommunen fångar upp individer i riskområden.

PM 2 –
grundläggande
granskning av
social-och
omsorgsnämnden

2021-12-15

Diarienummer: KS9 2021-18
Datum: 2021-12-10
Handläggare: Caroline Gerelius och Emma Garpenholt
Organisation: KPMG

---

1 Bakgrund, syfte och revisionsobjekt

KPMG har, på uppdrag av lekmannarevisorerna, genomfört en grundläggande granskning av social- och omsorgsnämnden.

Granskningens syfte är att ge revisorerna underlag till att bedöma om nämnden har en ändamålsenlig verksamhet, driver verksamheten på ett tillfredsställande sätt ur ekonomisk synpunkt samt har en tillräcklig intern kontroll.

Enligt projektplanen ska rapportering ske i tre delar i form av PM för varje nämnd. Detta är andra delrapporten. Följande frågeställningar har besvarats:

1. Har nämnden en tillräcklig intern kontroll?
2. Har nämnden en ändamålsenlig budget?

Denna delrapport (PM 2) ingår även granskning av socialtjänstens handläggningstider.

Denna granskning har genomförts genom en dokumentstudie.

Utifrån iakttagelser gjorda i granskningen 2020 har de förtroendevalda revisorerna hösten 2021 informerat kommunstyrelsen och nämnderna om deras ansvar för intern styrning och kontroll. I dialog med kommunstyrelsen och nämnderna framgår att de påbörjats ett förbättringsarbete. I rapporten lämnas därför endast en beskrivning av den interna kontrollen utifrån frågeställningen.

De förtroendevalda revisorerna har i november månad 2021 genomfört dialog med presidiet.

Rapporten är sakgranskad av tjänstepersoner i förvaltningen alternativt politiker.

2 Har nämnden en tillräcklig intern kontroll?

De iakttagelser som görs nedan avser den löpande verksamheten fram till 30 november. Bolagets rapportering till fullmäktige av året som gått bedöms i februari.

År 2020 gjordes bedömningen att arbetet med intern kontroll och styrning delvis fungerade på ett ändamålsenligt sätt. Vid tidpunkt för granskningen pågick ett arbete för att förbättra, stärka upp och effektivisera arbetet med den interna kontrollen. I vår bedömning lyftes att det finns en risk att hela nämnden inte är involverade i tillräcklig utsträckning i arbetet med intern kontroll

Revisorerna har utifrån 2020 års granskning informerat hela nämnden om deras ansvar för den interna kontrollen utifrån Kommunallagen 6 kap 6 §. Av lagen framgår följande:

”Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten.

De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.”

I dialog med kommunstyrelsen och nämnderna framgår att de påbörjats ett förbättringsarbete. Revisorerna har i dialog med nämndens presidium noterat att nämnden avser att genomföra ett förbättringsarbete gällande den interna kontrollen.

Av Reglemente för Linköpings kommun fastställs att styrelse och nämnder årligen ska ta fram en internkontrollplan. Internkontrollplanen sedermera följas upp i en internkontrollrapport.

Nedan beskrivs de iakttagelser som gjorts avseende nämndens systematiska arbete med den interna kontrollen.

Social- och omsorgsnämnden fattade den 21 oktober 2020 tillsammans med beslutet om internbudget för 2021 beslut om internkontrollplan för verksamhetsår 2021. I internkontrollplanen har 11 kontrollmoment fastställt utifrån riskanalys.

Utförda kontroller enligt internkontrollplanen följdes upp i delårsrapport.

Återrapportering av internkontrollplanen har vid tidpunkt för vår granskning inte genomförts. Av internkontrollplan 2021 framgår att uppföljning av internkontrollarbetet inklusive internkontrollplanen och internkontrollrapporten redovisas i samband med verksamhetsberättelsen.

Nämnden fattade den 20 oktober 2021 § 6 i samband med beslut om internbudget 2022 beslut om internkontrollplan för 2022.

Utifrån våra protokollstudier kan vi konstatera att det inte finns någon dokumenterad riskanalys av nämnden som ligger till grund för internkontrollplanen.

Det framgår i internkontrollplan 2022 en beskrivning av interna kontrollsystemet och nämndes delaktighet. Det framgår att nämnden har ansvar för den interna kontrollen och alla nämndledamöter vara delaktiga i internkontrollarbetet via att löpande följa verksamhetens internkontrollarbete. Vidare framgår nämndens arbete med interkontrollrepresentanter samt representanternas möjlighet att få insyn i samt delta i riskanalyser.

3 Har nämnden en ändamålsenlig budget?

Social- och omsorgsnämnden fattade i oktober 2020 beslut om 2021 års budget. Till internbudget bifogades följande handlingar:

- Tjänsteskrivelse

- Personal och kompetensförsörjningsplan för 2021 med plan för 2022-2028
- Lokalförsörjningsplaner 2021
- 10-årig investeringsplan och lokalhyror
- VSO-Objektplan 2021
- Upphandlingsplan 2021
- Internkontrollplan 2021
- Förvaltningens verksamhetsberättelse 2021

Nämndens budgeterade nettobudget uppgår till 1 560 188 tkr. De budgeterade kostnaderna uppgår till 1 910 188 tkr och de budgeterade intäkterna uppgår till 350 000 tkr. Nämndens nettobudget är här utökats jämfört med budget 2020. Nettobudgeten understiger med fullmäktiges beslut med 225 tkr.

Tabellen nedan visar budget utifrån internbudget 2021. Alla belopp är i tusental kronor (tkr).

Ekonomi, belopp tkr	Budget förslag 2021	Plan förslag 2022	Plan förslag 2023	Plan förslag 2024
Verksamhetens nettokostnader	1 560 188	1 546 397	1 524 009	1 524 009
<i>varav kostnader</i>	1 910 188	1 896 397	1 874 009	1 874 009
<i>varav intäkter</i>	350 000	350 000	350 000	350 000
Investeringar, netto	800	800	800	800

Följande förändringar noteras i internbudgeten 2021:

- Åtgärdsplan tagits fram för att komma i balans.
- Utökning av ram
- Fördelning av extra stadsbidrag enligt kommunstyrelsen 6 oktober 2020*
- Digitalisering av insatser
- Ökade kostnader för individ och familjeomsorgen

* Budgetramen för Social- och omsorgsnämnden är enligt KS förslag den 6 oktober 2020 med fördelning av extra statsbidrag med 20 000 tkr för år 2021 och för år 2022 med 10 000 tkr enligt ovanstående driftsammandrag.

Av delårsrapporten per 31 oktober framgår en negativ avvikelse på 41 1000 tkr. Avvikelsen hänvisas främst bero på hög behovsutveckling för barn och unga. Inom flera andra områden råder balans.

Tabellen nedan visar budget och prognos per 31 oktober 2021. Alla belopp är i tusental kronor (tkr).

Ekonomi

Ekonomi, belopp tkr	Prognos helår	Budget 2021	Avvikelse
Verksamhetens nettokostnader	1 606 988	1 565 988	-41 000
varav kostnader	1 871 988	1 830 988	-41 000
varav intäkter	265 000	265 000	0
Investeringar, netto	800	800	0

Nämnden beslutade den 20 oktober 2021 om internbudget för 2022. Av internbudgeten framgår att den utgår från den kommunövergripande Budget för 2022 med plan för 2023-2027 med ekonomiska ramar för nämnderna. Kommunens reglemente anger också förväntningar på nämnderna. Nämnden ska genom sitt basuppdrag och inriktningen i internbudgeten bidra till utveckling inom kommunfullmäktiges mål, detta görs inom ramen för av kommunfullmäktige anvisade ekonomiska ramar.

Stor utmaning för nämnden är det ekonomiska underskottet. Revidering av åtgärdsplan har gjorts och vidare revideringar kan komma att verkställas. I budgeten beräknas risken för ekonomisk obalans uppgå till ca 30 mnkr årligen för perioden 2023-2027

I kommunens budget fastställer kommunfullmäktige kommunövergripande mål inom fem målområden: samhälle, medborgare, ekonomi, verksamhet och medarbetare. Utifrån inriktningen i budgeten, de kommunövergripande målen och övriga politiska styrdokument beslutar nämnden om nämndmål och inriktning för nämndens verksamhet.

Nämnden har i internbudget 2022 upprättat nämndmål i enlighet med kommunens övergripande mål. Se bilaga. Samtliga mål har upprättade indikatorer och målvärden.

Verksamhetsplanen utgår från nämndens internbudget och uppdrag enligt reglementet samt gällande lagstiftning.

I förvaltningens verksamhetsplan planeras aktiviteter utifrån nämndens mål och kommunfullmäktiges utvecklingsuppdrag i syfte att uppnå dessa.

Av internbudgeten framgår nämndens uppdrag och hanterar således uppdraget i enlighet med Reglemente för Linköpings kommun.

Nämnden har i internbudgeten hanterat fyra nämndspecifika utvecklingsuppdrag utifrån kommunens budget. Totalt har nämnden sex nämndspecifika strategiska utvecklingsuppdrag varav två av dessa kvarstår från budget 2021.

Av internbudgeten framgår nämndens uppdrag i enlighet med Reglemente för Linköpings kommun. Utifrån den budgeterade driftredovisningen och beskrivningar omfattas i internbudgeten hela nämndens uppdrag.

3.1 Analys och bedömning av (Har nämnden en ändamålsenlig budget?)

Utifrån det vi tagit del av är vår bedömning att social- och omsorgsnämndens uppdrag, som regleras enligt reglementet, hanteras på ett ändamålsenligt sätt i upprättad internbudget för 2022.

De kommunövergripande målen och de nämndspecifika uppdragen är omhändertagna av nämnden i internbudgeten. Upprättade mål har indikatorer och målvärden.

Det finns därtill en upprättad verksamhetsplan i enlighet med reglementet och nämndens internbudget.

Vår sammanfattande bedömning utifrån vår granskning är att nämnden har en ändamålsenlig budget trots att prognosticerat underskott. Vi kan se att nämnden arbetar med åtgärder för att minska underskottet i form av att en åtgärdsplan har antagits av nämnden.

4 Fördjupning utifrån projektplan

Av socialtjänstlagens 4 kap 1 § fastställs att socialnämnden utan dröjsmål ska inleda utredning av ansökan, anmälan eller vad som på ett sätt har kommit till nämndens kännedom föränleda någon åtgärd av nämnden. Vidare framgår i 4 kap 2 § att när en anmälan enligt 1 § rör barn eller unga ska socialnämnden genast göra en bedömning av om barnet eller den unge är i behov av omedelbart skydd. Beslutet ska i regel fattas inom 14 dagar efter att anmälan har kommit in.

Social- och omsorgsnämnden identifierar i internbudget 2021 långa handläggningstider som en utmaning för verksamheten. Vidare lyfter nämnden i internbudget 2021 fram att det är viktigt att följa upp handläggningstider och väntetider för verkställighet samt att det är väsentligt att följa uppresultat och effekt av insatser. I nämndens internbudget 2022 framgår att utvecklingen gällande handläggningstider är fortsatt prioriterat att följa.

Nämnden har under 2021 nämndmålen:

- Tillgängliga tjänster med korta handläggningstider
- Myndighetsutövning inom rimlig tid.

Nämnden har för 2022 beslutat att behålla nämndmålet Myndighetsutövning inom rimlig tid.

Vi har inom ramen för denna fördjupning genomfört en protokollstudie av nämndens sammanträdesprotokoll. Vi kan konstatera att nämnden under utsatta tillfällen följt utvecklingen av handläggningstider.

- **2021-03-04 §32 Redovisning och analys av statistik för vissa målområden.**
Redovisning av bland annat utredningstider gällande LSS-insatser, anmälan/ansökan enligt socialtjänstlagen, anmälan enligt lag om vård av missbrukare samt anmälan om oro för barn.
- **2021-06-23 §116 Redovisning och analys av statistik för vissa målområden.**
Redovisning av bland annat utredningstider gällande LSS-insatser, anmälan/ansökan enligt socialtjänstlagen, anmälan enligt lag om vård av missbrukare samt anmälan om oro för barn.
- **2021-09-22 §148 Delårsrapport per 31 augusti**
Uppföljning av mål och inriktning.

Av delårsrapporten per 31 augusti 2021 framgår att nämnden bedömer målet *myndighetsutövning inom rimlig tid* som uppfyllt delvis per helår. Vidare framgår att målvärde för nämndindikatorerna inte är uppnått. Nedan är utdrag från nämndens delårsrapport per 31 augusti.

Nämndmål	Nämnd-indikator	2019	2020	Aug 2021	Målvärde 2021
Myndighetsutövning inom rimlig tid	Barnavårdsutredning andel klar inom viss tid (%) Från beslut om att infleda utredning till avslutad utredning. ⁹	58	61	56	95% inom 120 dgr
	Vuxna andel klar inom viss tid (%) Från ansökan/ anmälan till utredning avslutas ¹⁰	70	71	73	95% inom 60 dgr
	LSS- utredning vuxna andel klar inom viss tid (%) Dagar från ansökan till beslut			40	100% inom 120 dgr
	Lss utredning för barn, andel klar inom viss tid (%)			56	100% inom 120 dgr
	Erbjudande om LSS boende andel (%) inom 90 dagar från beslut om insats SOL och LSS	45 ind ej erbjudna	12 ind ej erbjudna	7 ind ej erbjudna (1.a kvartalet)	80 (problem beräkna%)

Nämndmålet *tillgängliga tjänster med korta handläggningstider* återfinns inte i delårsrapporten per 31 augusti.

5 Eventuell fortsatt granskning

- Följ upp internkontrollarbetet (internkontrollrapporten) som redovisas i sin helhet i bilaga till verksamhetsberättelsen.
- Fortsätta att bevaka nämndens prognosticerade underskott och de åtgärder som vidtas för att motverka ökade kostnader.

Bilaga 1.

Nämndmål utifrån kommunövergripande mål	
Samhälle	Boendeformer ska möta behov
	Ökad integration
	Nära socialtjänst
Medborgare	Myndighetsutövning inom rimlig tid
	Insatser som möter medborgarnas behov
	Trygg uppväxt för barn
Ekonomi	Högt nyttjande av befintliga tjänster
	God samverkan civilsamhället/föreningslivet
	Rättssäker handläggning
Verksamhet	Hållbar verksamhetsutveckling
Medarbetare	Goda arbetsplatser Varje medarbetare känner arbetsglädje och stolthet samt har inflytande och möjlighet att utvecklas
	Hållbart chef- och ledarskap Varje chef leder och utvecklar sina verksamheter mot uppsatta mål med mod, engagemang och mänsklighet.
Kommunövergripande	Nya vägar för kompetensförsörjning Utveckling av den digitala medarbetaren, ett ansvarstagande för ett livslångt lärande och ett aktivt arbete med professionsanalyser för rätt använd kompetens skapar nya vägar för kompetensförsörjningen.

PM 3 –
grundläggande
granskning av
social- och
omsorgsnämnden
2021

2022-03-11

Diarienummer: KS9-2021-18
Datum: 2022-03-11
Handläggare: Caroline Gerelius och Fredrik Ottosson
Organisation: KPMG

---

1 Bakgrund, syfte och revisionsobjekt

KPMG har, på uppdrag av lekmannarevisorerna, genomfört en grundläggande granskning av social- och omsorgsnämnden.

Granskningens syfte är att ge revisorerna underlag till att bedöma om nämnden har en ändamålsenlig verksamhet, driver verksamheten på ett tillfredsställande sätt ur ekonomisk synpunkt samt har en tillräcklig intern kontroll.

Enligt projektplanen ska rapportering ske i tre delar i form av PM för varje nämnd. Detta är den tredje och sista PM (delrapporten). Följande frågeställningar har besvarats:

3. Har nämnden till kommunfullmäktige redovisat en ändamålsenlig verksamhet utifrån reglemente och kommunens budget?

Utöver ovanstående har även en genomgång av nämndens handläggningstider genomförts.

Denna granskning har genomförts genom en dokumentstudie. Avstämning har gjorts med ansvariga på förvaltningen.

Rapporten är sakgranskad av social- och omsorgsdirektören.

2 Har nämnden till kommunfullmäktige redovisat en ändamålsenlig verksamhet utifrån reglemente och kommunens budget?

De iakttagelser som görs nedan avser nämndens rapportering till kommunfullmäktige av året som gått, enligt verksamhetsberättelsen

Nämnderna ansvarar enligt kommunallagen 6 kap 6 § för att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten.

Nämnden tillämpar kommunens modell för mål- och resultatstyrning samt följer anvisningar och mallar för verksamhetsberättelsen, och uppföljning av verksamhetsplan.

2.1 Iakttagelser ekonomi

Verksamhetens nettokostnader uppgår till 1 624 mnkr vilket innebär en negativ budgetavvikelse på 58 mnkr (nettobudgeten för 2021 uppgick till 1 566 mnkr). Orsaken till avvikelsen förklaras främst av höga kostnader för placeringar av barn och unga. Den andra stora delen av avvikelsen beror på ökade behov av assistans, daglig verksamhet och dyrare insatser för funktionshindrade.

Under året har nämnden fått 5,8 mnkr kr i tilläggsanslag.

Verksamhetens kostnader mnkr	Utfall 2021	Budget 2021	Avvikelse	Utfall 2020
Verksamhetens nettokostnader	1 624	1 566	-58	1 593
Varav kostnader	2 015	1 831	-184	1 990
Varav intäkter	333	265	68 029	396 399
Investeringar	907	800	-107	1 300

Enligt kommunens regler för ekonomistyrning från 2006 ska en nämnd som prognostiserar ett underskott som överstiger 1 procent och uppgår till mer än 1 mnkr vidta åtgärder för att inom tre år eliminera underskottet. Nämnden redovisar ett underskott som överstiger kriterierna för åtgärder. Nämnden tog i juni 2021 beslut om att revidera sin åtgärdsplan från förra året för att minska det ekonomiska underskottet. Detta då den ursprungliga planen från 2020 visades inte ha gett tillräckliga ekonomiska effekter. Bland de planerade åtgärderna återfinns bland annat, översyn av arbetssätt, nya riktlinjer, utöka platser på stödboende och omställning av bostad med särskild service till stödboende inom socialpsykiatri/missbruk. Nämnden framför att det för 2021 är svårbedömbart om åtgärderna kan ge de bedömda kostnadsminskningarna. Den reviderade åtgärdsplanen har inte delgivits kommunstyrelsen.

Nämnden redogör i en tabell (driftsammandrag) för driftkostnaderna av verksamheten. Av nämndens redovisning framgår att åtta av nio poster redovisar underskott. Förklaring ges sammanfattningsvis. Avvikelser förklaras delvis utifrån från oktoberprognosen.

2.2 Övriga iakttagelser verksamhetsberättelsen

De ekonomiska bekymmer som nämnden erfarit tidigare år kvarstår med ett underskott på nära 58 mnkr för 2021. Nämnden har hög personalomsättning inom förvaltningen, framför allt inom avdelningarna barn och unga samt vuxna. Faktorer som har en tydlig påverkan på verksamheten är till exempel samhällsutvecklingen när det gäller kriminalitet och rekryteringen av unga till de gängkriminella strukturerna.

Inom verksamhetsområdet barn och unga ökar antalet anmälningar och pågående ärenden. Nämnden har svårt att nå barn, unga och deras föräldrar i de socioekonomiskt utsatta stadsdelarna. Detta medför att stöd sätts in sent, vilket medför att insatserna blir mer omfattande.

Det konstateras att nämnden har tagit fram en särskild internkontrollplan och följt upp den i en internkontrollrapport. Till verksamhetsberättelsen bifogas internkontrollrapporten.

2.3 Iakttagelser måluppfyllelse

Social- och omsorgsnämnden har i internbudget för 2021 fastställt 13 nämndmål. Vår bedömning är att nämnden har tolkat mål och uppdrag från kommunfullmäktige och brutit ner dessa till nämndmål för att fungera som

styr signaler till verksamheterna. De 13 nämndmålen har nämndindikatorer och målvärden kopplade. I social- och omsorgsnämndens verksamhetsplan omsätts sedan nämndmålen till aktiviteter.

Måluppfyllelsen grundas sedan på en sammanvägd bedömning utifrån resultat, förvaltningens verksamhetsplan, nämndindikatorer och andra genomförda eller planerade aktiviteter.

Nämnden har bedömt måluppfyllelsen för de 13 nämndmålen, (se bilaga 1 för sammanställning av nämndens bedömning).

4 mål bedöms som uppfyllda.

9 mål bedöms som delvis uppfyllda.

0 mål bedöms som ej uppfyllda.

Vi delar nämndens bedömning av nämndmålen förutom ett: "*Nya vägar för kompetensförsörjning*". Nämnden bedömer att målet är delvis uppnått. Vi konstaterar att förvisso hade en indikator uppnåtts men fyra av fem indikatorer hade inte det och de hade även sämre värde än föregående år. Samtidigt framgår av verksamhetsberättelsen att flera planerade aktiviteter inte har kunnat genomföras. En rimligare bedömning av måluppfyllelse hade därför varit ej uppnått.

Nämnden lämnar inte en bedömning om resultat per nämndindikator. Vi har därför genomfört en genomgång av indikatorerna, se bilaga 1. Vi bedömer att åtta indikatorer har uppnåtts, tio har delvis uppnått, tio har inte uppnåtts och fyra har inte kunnat mätas.

För tre indikatorer, för vilka uppföljning lämnas, är redovisningen otydlig. Detta då inte uppföljningen skett med samma variabel som angivits för målvärdet. Exempelvis gällande målet att *öka integrationen* med indikatorn att *nyanlända som tas emot inte ska koncentreras till några få stadsdelar*. Antalet stadsdelar till vilka nyanlända hänvisades skulle anges i uppföljningen och som målvärde angavs fler än två stadsdelar. Nämnden redovisade talet 83, vilket inte anger antalet stadsdelar utan antalet nyanlända som inte hänvisats till Berga, Ryd eller Skäggetorp.

Samtliga fem nämndspecifika strategiska utvecklingsuppdrag utom ett som gavs till nämnden av kommunfullmäktige i samband med Budget 2021 har inarbetats i nämndmål och förvaltningens aktiviteter i verksamhetsplanen. Av nämndens verksamhetsberättelse framgår endast hur ett av de fem nämndspecifika uppdragen har genomförts. Genomförandet av fyra uppdrag framgår av ett annat dokument och ett uppdrag redovisas inte alls utan hänvisning sker till en annan nämnd, vilken även den fått uppdraget.

Av nämndens redogörelse framgår följande uppfyllelse av uppdragen:

Ett är genomfört.

Tre är påbörjade.

2.4 Analys och bedömning

Nämnden har följt kommunens anvisningar vid upprättandet av verksamhetsberättelsen. Utom avseende rapportering av kommunfullmäktiges nämndspecifika strategiska utvecklingsuppdrag.

Nämnden redovisar ett negativt resultat om 58 mnkr. Nämnden antog 2020 en åtgärdsplan. Åtgärdsplanen reviderades i juni 2021 men delgavs aldrig kommunstyrelsen. Avvikelse till ekonomi, mål och verksamhet förklaras.

Nämnden har redovisat verksamhetens utfall jämfört med internbudgeten i ett driftsammandrag.

Nämnden bedömer de att de uppfyllt 4 av 13 mål.

Avvikelse till ekonomi, mål och verksamhet förklaras.

Vi bedömer utifrån vår översiktliga granskning att nämnden inte fullt ut redovisat en ändamålsenlig verksamhet utifrån reglemente och kommunens budget. Vi grundar vår bedömning på

- att endast 4 av 13 mål har uppfyllts
- att nämnden redovisar en negativ budgetavvikelse
- att nämnden inte redovisar en uppföljning av de nämndspecifika strategiska utvecklingsuppdragen

Nämnden **rekommenderas** att

i verksamhetsberättelsen redovisa en uppföljning av kommunfullmäktiges nämndspecifika strategiska utvecklingsuppdrag enligt kommunledningsförvaltningens anvisningar.

3 Handläggningstider

Vi har gått igenom uppgifter om nämndens handläggningstider utifrån uppgifter lämnade i bland annat verksamhetsberättelsen.

Av uppgifterna framgår att nämnden har utmaningar att hålla godtagbara handläggningstider. Detta gäller främst handläggning av stöd till barn och unga, det som kallas barnavårdsutredning. Andelen sådana utredningar som tar längre än tid än vad som föreskrivs av lagen har till och med ökat.

Nyckeltal om handläggningstider

Ärendetyp	2019	2020	2021
Barnavårdsutredning andel klar inom 4 månader (%)	58 %	61 %	52 %
Utredning vuxen andel klar inom 2 månader (%)	70 %	71 %	72 %
LSS- utredning vuxna andel klar inom 4 månader (%)	I.U	I.U	67 %
LSS- utredning barn andel klar inom 4 månader (%)	I.U	I.U	44 %

I sammanhanget är det problematiskt att nämnden både har hög personalomsättning och samtidigt möter ett ökat inflöde av ärenden. Rekrytering av socialsekreterare inom området upplevs som en utmaning. Nämnden konstaterar i sin verksamhetsberättelse att handläggningsprocesserna behöver utvecklas. Ökad digitalisering och förändrade arbetssätt lyfts fram som några av åtgärderna.

4 Eventuell fortsatt granskning

Av nämndens verksamhetsberättelse framgår att den verksamhet inom social- och omsorgsnämndens ansvar som är fortsatt mycket belastad både vad gäller verksamhet och ekonomi, är barn och unga. Faktorer som har en tydlig påverkan på verksamheten är till exempel samhällsutvecklingen när det gäller kriminalitet och rekryteringen av unga till de gängkriminella strukturerna. Vi bedömer därför att det är av vikt att djupare granska det förebyggande arbetet mot kriminalitet hos unga.

Personalomsättningen inom förvaltningen är hög. Den kopplas dels ihop med den omorganisation som genomfördes för några år sedan. Den höga personalomsättningen medför att utvecklingstakten av nämndens verksamheter blir lidande och medför höga kostnader. Det är av stor vikt för nämnden att få kontroll på personalomsättningen och vidta åtgärder för att säkerställa en god kompetensförsörjning. Vi anser därmed att det är viktigt att revisorerna

bevakar personalomsättningen och nämndens arbete med kompetensförsörjning, arbetsmiljö och att vara en attraktiv arbetsgivare.

Vi ser också ett behov av att fortsätta att bevaka utvecklingen av nämndens ekonomi och de åtgärder som vidtas för att motverka ökade kostnader.

5 Bilaga nämndens måluppfyllelse

Mål uppnått
Uppnått
Delvis uppnått
Ej uppnått

	Kommunövergripande mål	Social- och omsorgsnämndens nämndmål	Mål uppnått
Samhälle	Ett attraktivt och tryggt Linköping	Boendeformer ska möta behov	Uppnått
		Öka integrationen	Uppnått
		Socialtjänst nära medborgaren	Uppnått
Medborgare	Välfärdstjänster med hög kvalitet, tillgänglighet och individen i centrum Hög kunskap med skolor i framkant.	Myndighetsutövning inom rimlig tid	Delvis uppnått
		Nöjda brukare av socialtjänst	Delvis uppnått
		Trygg uppväxt för barn	Delvis uppnått
Ekonomi	Kostnadseffektiv verksamhet	Högt nyttjande av befintliga tjänster	Delvis uppnått
		God samverkan civilsamhället / föreningslivet	Uppnått
		Tydliga riktlinjer och rättssäker handläggning	Delvis uppnått
Verksamhet	Effektiv organisation med goda resultat. Hållbar verksamhetsutveckling	Hållbar verksamhetsutveckling	Delvis uppnått
Medarbetare	Attraktiv arbetsgivare	Goda arbetsplatser	Delvis uppnått
		Hållbart chef- och ledarskap	Delvis uppnått
	Hållbar kompetensförsörjning	Nya vägar för kompetensförsörjning	Delvis uppnått

5.1 Vår bedömning av indikatorernas bidrag till nämndens måluppfyllelse

Mål	Antal indikatorer	Uppfyllda	Delvis uppfyllda	Ej uppfyllda	Mätsej	Bedömning
Boendeformer ska möta behov	3	2			1	
Öka integrationen	1				1	Målvärde och resultat går inte att jämföra
Socialtjänst nära medborgaren	1			1		
Myndighetsutövning inom rimlig tid	5		4	1		
Nöjda brukare av socialtjänst	5	1	2	1	1	
Trygg uppväxt för barn	1				1	Värde saknas
Högt nyttjande av befintliga tjänster	1		1			
Tydliga riktlinjer och rättssäker handläggning	2	1		1		
Hållbar verksamhetsutveckling	2	1		1		
Goda arbetsplatser	4	2	2			
Hållbart chef- och ledarskap	2		1	1		

PM 3 – grundläggande granskning av

Nya vägar för kompetensförsörjning	5	1		4		
------------------------------------	---	---	--	---	--	--